

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/139/2021
Identifikačné číslo spisu:	8116213062
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8116213062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu Bytové družstvo Prešov, so sídlom v Prešove, Bajkalská 30, IČO: 00 173 665, zastúpeného JUDr. Danielom Boľanovským, advokátom, so sídlom v Prešove, Slovenská 69, proti žalovaným 1/ Z. P., bývajúcemu v A., P. X, 2/ O. P., bývajúcej v A., P. X, 3/ Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, o zaplatenie 1.676,84 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 14C/212/2016, o dovolaní žalovanej 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. júla 2020 sp.zn. 2Co/102/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. januára 2019 č.k. 14C/212/2016-391 uložil žalovanej 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.244,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo súm bližšie špecifikovaných výrokom I do zaplatenia a trovy právneho zastúpenia vo výške 139,98 eur a iné trovy konania vo výške 74,50 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že táto povinnosť zanikne aj splnením povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcovi pohľadávku s príslušenstvom určenú platobným rozkazom Okresného súdu Prešov z 25. apríla 2016 č.k. 10C/43/2016-31 (výrok I). Žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 432,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo súm bližšie špecifikovaných výrokom II do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne povinnosť ostatných žalovaných (výrok II). Žalovaným uložil povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% (výrok III). Oprávnenie žalobcu k podaniu žaloby vyvodil súd z ustanovenia § 8b ods. 2 písm. e/ zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“), ako aj z predloženého záznamu zo schôdze vlastníkov bytov zo dňa 13. februára 2017, z ktorého vyplývalo,

že vlastníci schválili úkony spojené s podaním žaloby ako aj s právnym zastupovaním v spore advokátom. O žalobnom nároku rozhodol s poukazom na ustanovenie § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. a § 151ma ods. 8 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ”).

1.1. Dospel k záveru, že zákonné záložné právo žalobcu vyplývajúce z ustanovenia § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. má charakter prednostného záložného práva vo vzťahu k záložnému právu žalovanej 3/. Uvedené plynie z tej skutočnosti, že vznik tohto záložného práva nie je viazaný na okamih jeho zápisu v katastri nehnuteľností, pretože ten má len deklaratórny charakter. Zákonná úprava záložného práva v ustanovení § 151a a nasl. OZ nepodmieňuje vznik záložného práva preukázaním existencie pohľadávky ako predpokladu zápisu zákonného záložného práva do katastra nehnuteľností a ani to, že takáto pohľadávka by musela existovať pred zápisom záložného práva iného záložného veriteľa. Zákonné záložné právo v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. slúži aj na zabezpečenie pohľadávok, ktoré vzniknú v budúcnosti v súlade s ustanovením § 151c OZ. Rozhodujúce je preto iba to, či v čase realizácie záložného práva ďalším záložným veriteľom, existuje voči dlžníkovi reálne splatná pohľadávka v prospech ostatných vlastníkov bytov. I keď teda vznik zákonného záložného práva nie je podmienený zápisom do katastra nehnuteľností, na jeho aktiváciu je nevyhnutná existencia konkrétnej pohľadávky. Ak takáto splatná pohľadávka neexistuje v čase výkonu záložného práva veriteľa zapísaného na príslušnom LV v katastri ako prvého, môže si tento veriteľ uplatniť svoje práva bez obmedzení vyplývajúcich z ustanovenia § 151ma OZ. Poukázal pritom na závery rozhodnutia najvyššieho súdu z 25. septembra 2013 sp.zn. 10Sžr 144/2012.

1.2. Keďže výťažok z dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti pôvodne vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, ku ktorej sa vzťahovalo zákonné záložné právo žalobcu v zmysle ustanovenia § 15 zákona č. 182/1993 Z.z., bol v plnom rozsahu po odpočítaní nákladov dražby vyplatený v prospech žalovanej 3/, ktorá nemala postavenie prednostného záložného veriteľa, zaviazal ju súd na úhradu žalovanej sumy v rozsahu právoplatného platobného rozkazu Okresného súdu Prešov zo dňa 25. apríla 2016 č.k. 10C/43/2016-31. Vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ súd priznal žalovanú sumu 432,63 Eur s úrokom z omeškania z titulu nedoplatku na platbách a úhradách spojených s užívaním bytu podľa vyúčtovania za rok 2015 a neuhradenia mesačných predpisov za obdobie od februára do marca 2016 na základe zmluvy o výkone správy bytov, voči žalovanému 3/ podľa Občianskeho zákonníka. Návrhy žalovanej 3/ na doplnenie dokazovania zamietol s poukazom na skutočnosť, že nimi má byť preukazovaná okolnosť, ktorá nebola sporná a vzhľadom na dôvody rozhodnutia ani podstatná. Námietku miestnej nepríslušnosti vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú s poukazom na ustanovenia § 84, 85 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania žaloby. Zákonný úrok z omeškania priznal v súlade s ustanovením § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP”).

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej 3/ rozsudkom z 22. júla 2020 sp.zn. 2Co/102/2019, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 3/ potvrdil ako vecne správne (§ 387 CSP) a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanej 3/ v rozsahu 100% (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP). Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v spore vykonal potrebné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil z nich aj správne právne závery, pričom s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožnil v plnom rozsahu. K odvolacím námietkam uviedol, že právna úprava záložného práva v Občianskom zákonníku je všeobecná a uplatní sa vtedy, ak osobitný predpis určité otázky neupravuje. Záložné právo vlastníkov bytov v zmysle ustanovenia § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. je viazané na nehnuteľnosť, vzniká zo zákona súčasne s prevodom vlastníctva bytu a prechádza na právnych nástupcov v plnom rozsahu. Slúži zabezpečeniu tak existujúcich, ako aj budúcich pohľadávok, pričom ani Občiansky zákonník v ustanovení § 151c nevyklučuje možnosť zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti. Zhodne so súdom prvej inštancie mal zato, že podstatné je to, či v čase výkonu záložného práva iného záložného veriteľa existuje voči konkrétnym dlžníkom v dome reálne splatná pohľadávka v prospech ostatných vlastníkov. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie za preukázanú, pričom vlastníci si splatnú pohľadávku v žalovanom rozsahu uplatnili voči žalovanej 3/ v procese výkonu jej záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Keďže vlastníci bytov mali postavenie prednostných záložných veriteľov, mali byť nimi prihlásené pohľadávky v procese dražby uspokojené prednostne. Pokiaľ sa tak nestalo,

žaloba o vydanie tohto plnenia z výťažku dražby, ktorý bol vyplatený iba žalovanej 3/, bola opodstatnená. K námietke absencie predbežného prejednávania sporu v zmysle § 168 CSP uviedol, že nejde o vadu v procesnom postupe súdu, nakoľko toto ustanovenie predstavuje iba fakultatívny inštitút sporového konania. Za nedôvodnú označil aj námietku týkajúcu sa väd žaloby, keď z podanej žaloby bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáhal a na základe akých skutočností. Ani nedodržanie postupu v zmysle ustanovenia § 181 ods. 1 CSP nemôže mať za následok porušenie procesných práv strany sporu, v zmysle judikatúry ústavného súdu sú právny názor a hodnotiace úsudky súdu vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu v zmysle ustanovenia § 181. Za správny označil aj záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k podaniu žaloby oprávnenou osobou s odkazom na jeho odôvodnenie. Vzhľadom na ustálený skutkový stav súdom prvej inštancie považoval odvolací súd zamietnutie ďalších návrhov žalovanej 3/ na doplnenie dokazovania za dôvodné.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podala žalovaná 3/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie v rozsahu 56 strán pre vady konania s poukazom na ustanovenie § 420 písm. e/, f/ CSP a pre nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ alternatívne b/ CSP. Existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP zdôvodňovala dovolateľka tým, že žaloba nemala potrebné náležitosti vrátane podpisu žalobcu. Označený žalobca nebol oprávnený podať žalobu v mene vlastníkov bytov vo vzťahu k žalovanej 3/ a ani sa dať substitučne zastúpiť advokátom, tým pádom nemohol ani podať návrh na zmenu subjektu na strane žalobcu v zmysle § 80 CSP. Žalobca si nesplnil svoju povinnosť tvrdenia, pretože nevymedzil žiaden konkrétny nárok voči nej a žalovanú istinu riadne neidentifikoval (o aké platby išlo, za aké obdobie, aká bola ich splatnosť) a napriek tomu súdy žalobe vyhovel na podklade neexistujúceho skutkového a právneho stavu. Z tohto dôvodu boli rozhodnutia súdov pre ňu prekvapivými a nepredvídateľnými. Odôvodnenia rozhodnutí označila za nedostatočné, arbitrárne, vecne nesprávne, pričom odvolací súd neodpovedal na jej zásadné odvolacie argumenty. Súdu prvej inštancie vytýkala nedostatky v procese dokazovania. Mala zato, že uvedené procesné pochybenia poukazujú na jednostrannosť súdu a porušenie práva na rovnosť strán, v dôsledku čoho bol súčasne daný aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. e/ CSP. Súd bol nesprávne obsadený z dôvodu jeho miestnej nepríslušnosti, ktorú dovolateľka namietala pri svojom prvom úkone v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom žiadala, aby bola vec voči nej vylúčená na samostatné konanie. V súvislosti s touto námietkou poukázala na porušenie viacerých ustanovení Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie jej nedoručil všetky listinné dôkazy, o ktoré oprel svoje rozhodnutie a tiež nedodrжал postup v zmysle § 181 ods. 2 CSP (ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p. právnej úpravy platnej v čase konania na súde prvej inštancie).

3.1. Uvedené procesné pochybenia podľa názoru dovolateľky súčasne zakladajú aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP a to v otázke, či je potrebné dodržať postup podľa ustanovenia § 181 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti dovolateľka označila rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 236/2010, 5Cdo 189/2010, 3MCdo 18/2010, 2Obdo 1/2013. Ako ďalšiu otázku, od ktorej správneho riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu označila, či vylúčeným sudcom je sudca objektívne nestranný, ktorého nezaujatosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností (odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu 6Ndz/7/2011, 5Ndob/45/2010, 1Nc/30/2012) a tiež otázku, či mal súd prvej inštancie povinnosť odstraňovať zásadné vady podaní (odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo 189/2010). Za nesprávne právne posúdenie veci označila aj porušenie ustanovenia § 80 CSP (ustanovenie § 92 ods. 2, 3 O.s.p. platného v čase konania súdu prvej inštancie), keď súd prvej inštancie uznesením z 5. decembra 2018 pripustil zmenu strany sporu tak, že namiesto žalobcu vstúpilo do konania Bytové družstvo Prešov. V súvislosti s tým položila otázku, či na postup podľa § 80 CSP je nevyhnutné, aby tu existovala právna skutočnosť týkajúca sa predmetu konania, nie skutočnosť týkajúca sa možného výkonu procesných oprávnení, ako v tomto prípade, keď by ňou malo byť „nové“ ustanovenie § 9 zákona č. 182/1993 Z.z. (odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 6Cdo 42/2011, 1Obdo V 4/2014, 1Obdo V 45/2007). Alternatívne túto otázku navrhovala dovolateľka riešiť na základe dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a žalobu zamietol, alternatívne, aby zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a prípadne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žaloba má všetky zákonom požadované náležitosti vrátane opisu skutkových tvrdení a právneho dôvodu, pričom konanie nebolo postihnuté žiadosťou z procesných väd tvrdených žalovanou 3/. Zdôraznil, že žalovaná 3/ nikdy nespochybnila existenciu dlhu alebo jeho zánik, či poradie zabezpečovaných pohľadávok a prednostné postavenie zákonného záložného práva vlastníkov bytov podľa § 15 zákona č. 182/1993 Z.z., ktorá otázka bola pre spor rozhodná. Žaloba bola podpísaná advokátom splnomocneným na zastupovanie správcom, ktorý ju podal v súlade s § 8 ods. 2 písm. e/ zákona č. 182/1993 Z.z. ako zástupca vlastníkov bytov. Podľa obsahu spisu boli žalovanej doručené všetky listinné dôkazy. Rozhodnutia súdov považovala za dostatočne odôvodnené a vecne správne. Zmena účastníctva na strane žalobcu rozhodnutím súdu podľa § 80 CSP bola s ohľadom na zmenu zákona č. 182/1993 Z.z. novelou č. 283/2015 Z.z. s účinnosťou od 1. novembra 2018 dôvodná, keďže niet iného zákonného procesného ustanovenia, ktoré by riešilo zmenu účastníctva na základe zmeny hmotnoprávneho predpisu. Následne sa žalobca podrobne vyjadril k právnomu posúdeniu otázky prednostného zákonného záložného práva podľa § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. Navrhol, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie, alternatívne ho zamietol a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014, 9Cdo/72/2020) nie strany sporu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/72/2020).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. e/ CSP; tvrdí, že vo veci rozhodol vylúčený sudca a zároveň, že súd nebol správne obsadený a to na oboch stupňoch konania.

11. Otázku (ne)vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu je dovolací súd oprávnený posúdiť samostatne, nezávisle od (ne)existencie rozhodnutia nadriadeného súdu (R 59/1997).

11.1. V zmysle ustanovení § 49 ods. 1 CSP je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k stranám sporu (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k strane sporu určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom strán sporu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (porovnaj napríklad 3Cdo/38/2019, 4Cdo/18/2019, 4Cdo/172/2017, 2Cdo/301/2018, 7Cdo/206/2018).

11.2. Ako správne uviedla dovolateľka, subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

11.3. Žalovaná 3/ však v dovolaní neuviedla a ani netvrdila také skutkové okolnosti, ktoré by mohol dovolací súd podrobiť prieskumu z hľadiska objektívnych pochybností o zaujatosti či už sudcu prvej inštancie alebo sudcov senátu odvolacieho súdu (§ 49 ods.1 CSP). Samotné pochybnosti strany sporu o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Dovolateľka v danom prípade uvádza také okolnosti, ktoré ustanovenie § 49 ods. 2 CSP jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu, keď zaujatosť sudcov vyvodzovala z ich postupu v konaní a samotného rozhodovania (disproporčný prístup k stranám sporu, formálna aplikácia práva, nespôsobilý žalobný návrh, o ktorom súd konal a rozhodol, nedoručenie listinných dôkazov, nedodržanie postupu v zmysle § 112 ods. 2 O.s.p., § 80 a ďalších ustanovení CSP, rozhodnutie založené na neúplnom skutkovom stave veci, právny stav vyhodnotený jednostranne). So zreteľom na podstatu a obsah námietky dovolateľky nebola naplnená podstata dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. e/ CSP.

12. Dovolateľka tiež namietala, že o veci rozhodol miestne nepríslušný súd, pretože žalobný nárok bol uplatnený voči nej z iného právneho titulu ako vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/. Súd prvej inštancie mal žalobný návrh voči nej vylúčiť na samostatné konanie a prejednať v osobitnom konaní, na ktoré mal byť miestne príslušný súd určený ako všeobecný súd žalovanej 3/, t.j. Okresný súd Bratislava III.

12.1. Nesprávne obsadeným súdom (§ 420 písm. e/ CSP) je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008 sp. zn. II. ÚS 136/08). Zákonným sudcom (čl. 48. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Nevyhnutným predpokladom toho, aby strana sporu nebola odňatá svojmu zákonnému sudcovi, je preto rozhodovanie o jej veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.

12.2. Podľa § 470 ods. 4 CSP konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, kauzálna a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo.

12.3. Civilné sporové konanie sa začína na základe procesného úkonu žalobcu - žaloby, v ktorej žalobca ako „pán sporu“ vymedzí predmet sporu a súčasne určí, kto bude stáť na strane druhej ako žalovaný. Je výlučne vecou žalobcu, či uplatní svoj nárok voči viacerým žalovaným v jednom súdnom konaní alebo podá žalobu voči každému z nich osobitne. Žalovaný v tomto smere nemá zákonom dané žiadne procesné možnosti. Uvedené platilo aj za právnej úpravy súdneho konania účinnej do 30. júna 2016. Otázka vecnej pasívnej legitímácie, teda toho, či v skutočnosti je žalovaný nositeľom povinnosti, ktorej splnenia sa voči nemu žalobca domáha a či v skutočnosti bol daný dôvod jeho pasívnej solidarity s označenými viacerými žalovanými, už prináleží právnomu posúdeniu nároku súdom, ktorý buď žalobe vyhovie alebo ju zamietne. Akékoľvek zmeny na strane subjektov konania mohol (môže) iniciovať výlučne žalobca (na návrh žalobcu) vid' ustanovenia § 92 či § 80 Občianskeho súdneho poriadku

(Civilný sporový poriadok v ustanovení § 79, § 80). Z ustanovenia § 91 ods. 2 O.s.p. je tiež zrejmé, že zákon výslovne upravoval aj takú možnosť, keď na strane žalovaných vystupovalo v konaní viac subjektov a to v podobe buď samostatného alebo nerozlučného spoločenstva. Vznik solidarity je pritom možný aj na základe súdneho rozhodnutia (§ 511 ods. 1 OZ).

12.4. K námietke vylúčenia veci na samostatné konanie, ktorého postupu sa dovolateľka dovoľavala, dovolací súd uvádza, že takúto procesnú možnosť upravovala predchádzajúca právna úprava v ustanovení § 112 ods. 2 O.s.p. s tým, že bolo na posúdení súdu (nie žalovaného), či sú splnené podmienky pre vylúčenie veci na samostatné konanie. Jediným prípadom, kedy by sa toto ustanovenie bezvýhradne muselo v konaní aplikovať, samozrejme za splnenia podmienok v ňom predvídaných (veci sa nehodiace na spoločné prejednanie) by bola situácia, kedy by predmet sporu podliehal výlučnej miestnej príslušnosti súdu určenej ustanovením § 88 O.s.p., čo však nebol prípad prejednávanej veci.

12.5. Predmetom sporu bolo voči žalovaným 1/ a 2/ zaplatenie peňažnej istiny z titulu povinnosti v zmysle zmluvy o výkone správy bytov a voči žalovanej 3/ z titulu vydania výťažku z dobrovoľnej dražby, ktoré nie sú prípady predvídané ustanovením § 88 O.s.p. Miestna príslušnosť súdu tak bola určená podľa kritérií ustanovenia § 84, 85 O.s.p., t.j. všeobecná miestna príslušnosť súdu podľa bydliska, resp. sídla žalovaného. Keďže žalovaní 1/ a 2/ mali bydlisko v obvode Okresného súdu Prešov a žalovaná 3/ mal sídlo v obvode Okresného súdu Bratislava III, miestne príslušným súdom mohol byť ktorýkoľvek z nich (§ 11 ods. 2 O.s.p.). „Zákonná zásada, že sa môže konať na ktoromkoľvek z viacerých miestne príslušných súdov, dáva žalobcovi právo rozhodnúť sa, na ktorý súd žalobu podá. Závisí iba od voľby žalobcu, ktorú nemusí nijako odôvodňovať. Vyberať tak môže len spomedzi súdov, ktoré sú na dané konanie miestne príslušné podľa zákonných kritérií. Právo voľby žalobcu medzi viacerými miestne príslušnými súdmi neexistuje vtedy, ak by sa voľbou obišli ustanovenia o výlučnej miestnej príslušnosti podľa § 88.“ (Občiansky súdny poriadok, Komentár. I. diel, autorský kolektív vedený JUDr. O. Š., PhD., vydavateľstvo C. H. BECK 2009, str. 33). Voľba medzi niekoľkými všeobecne miestne príslušnými súdmi teda prináležala výlučne žalobcovi a voľbu vykonal podaním žaloby na zvolenom súde. Žaloba bola podaná na Okresnom súde Prešov, čím žalobca uskutočnil svoje právo voľby. Okresný súd Prešov teda bol súdom miestne príslušným na prejednanie žaloby aj voči žalovanej 3/ a vo veci konal a rozhodol zákonný sudca. Dovolací súd už len dodáva, že vychádzajúc z petitu žaloby určenej žalobcom, ktorý žiadal, aby bola žalovaná 3/ zaviazaná na zaplatenie peňažnej istiny solidárne spolu so žalovanými 1/ a 2/ na podklade súvisiacich skutkových okolností veci, súd prvej inštancie ani nemal dôvod vec vylúčiť na samostatné konanie ako nehodiacu sa na spoločné prejednanie.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v konaní nedošlo k procesnej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. e/ CSP.

14. Žalovaná 3/ v dovolaní ďalej tvrdí, že jej dovolanie je prípustné tiež podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP; že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (1Cdo/64/2019, 2Cdo/301/2018, 3Cdo/258/2019, 4Cdo/75/2019, 7Cdo/121/2018, 8Cdo/175/2018) uviedol, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

14.2. V ďalších rozhodnutiach podal najvyšší súd charakteristiku procesne nesprávneho procesného postupu súdu (R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018) tak, že sa ním rozumie faktická činnosť alebo nečinnosť súdu (procedúra prejednávania veci), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a účastníkovi konania (t.č. strane sporu) znemožňuje realizáciu jeho procesných oprávnení a marí mu možnosť jeho aktívnej účasti na konaní.

14.3. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Pod v ustanovení §

420 písm. f/ CSP koncipovaným porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká zákonnému procesnoprávnemu rozmeru, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba považovať aj taký postup súdu, ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody, alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

15. Prvou námietkou dovolateľky bolo, že žaloba nemala potrebné náležitosti vrátane podpisu žalobcu. Označený žalobca nebol oprávnený podať žalobu v mene vlastníkov bytov vo vzťahu k žalovanej 3/ a ani sa dať substitučne zastúpiť advokátom. Vzhľadom na predmet sporu voči žalovanej 3/, nejde o úkony súvisiace so správou domu, ani o niektorý z prípadov predvídaných ustanovením § 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z., v ktorých by správca mohol vlastníkov bytov a nebytových priestorov zastupovať. Uvedenú námietku dovolací súd po preskúmaní spisu posúdil ako nedôvodnú z nasledovných dôvodov.

15.1. Z obsahu spisu vyplýva, že žaloba v spore bola podaná v mene vlastníkov bytov evidovaných na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. S. Š., obec S. Š., okres A., zastúpených správcou - Bytovým družstvom Prešov, so sídlom v Prešove, Bajkalská 30, IČO: 00 173 665, ktorý udelil všeobecnú plnú moc advokátke JUDr. Johane Bertovej. Plná moc udelená správcou dňa 1. marca 2015 advokátke bola podpísaná predsedom družstva Kfm. Ing. Jozefom Brillom a podpredsedom družstva Ing. Ľubošom Bačom. Žaloba v prejednávanej veci bola podpísaná advokátkou JUDr. Johanou Bertovou a predsedom bytového družstva.

15.2. Podľa výpisu z obchodného registra Okresného súdu Prešov oddiel Dr, vložka číslo 137/P, ku dňu udelenia plnej moci za družstvo konal predseda a podpredseda alebo iný člen predstavenstva, podpisoval predseda, prípadne podpredseda a ďalší člen predstavenstva. V rozhodnom čase bol predsedom družstva Kfm. Ing. Jozef Brilla a podpredsedom družstva Ing. Ľuboš Bača.

15.3. Podľa § 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. v znení platnom a účinnom do 31. októbra 2018 (t.j. v čase udelenia splnomocnenia a podania žaloby) je správca povinný vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet a je oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom. Správca zastupuje v konaní na súde vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, proti ktorým smeruje návrh na začatie konania podaný prehlasovaným vlastníkom bytu a nebytového priestoru v dome, návrh na začatie konania o určenie platnosti zmluvy o výkone správy podaný iným vlastníkom bytu a nebytového priestoru v dome alebo návrh na začatie konania o zdržanie sa výkonu záložného práva alebo zákaz výkonu záložného práva podaný iným vlastníkom bytu a nebytového priestoru v dome; toto zastupovanie trvá, kým sa v konaní pred súdom nepreukáže rozpor záujmov správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

15.4. Podľa § 8b ods. 2 písm. e/ zákona č. 182/1992 Z.z. pri správe domu je správca povinný sledovať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a vymáhať vzniknuté nedoplatky.

15.5. Podľa § 6 ods. 2 písm. d/ zákona č. 182/1993 Z.z. správa domu je obstarávanie služieb a tovaru, ktorými správca alebo spoločenstvo zabezpečuje pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome vymáhanie škody, nedoplatkov vo fonde prevádzky, údržby a opráv a iných nedoplatkov.

15.6. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa domu, spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva a na zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktoré urobil vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome, vzniká zo zákona k bytu alebo k nebytovému priestoru v dome záložné právo v prospech spoločenstva; ak sa spoločenstvo nezriadiuje, vzniká zo zákona záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Vznik a zánik záložného práva sa zapisuje do katastra nehnuteľností.

15.7. Otázkou zastupovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov pred súdom správcou domu sa

už vo svojich rozhodnutiach zaoberal nielen najvyšší súd ale aj ústavný súd. Najvyšší súd v rozhodnutí z 15. októbra 2009 sp. zn. 3 Cdo 180/2008 a tiež v rozhodnutí zo 6. júna 2016 sp.zn. 3Cdo 193/2014 vyslovil, správca je aj po právnej úprave zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vykonanej zákonom č. 268/2007 Z.z., účinnej od 1. júla 2007, oprávnený pri výkone správy majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v mene vlastníkov, na účet vlastníkov vymáhať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Uvedený záver však nevylučuje, že aj samotní vlastníci bytov a nebytových priestorov nemôžu sami tieto úhrady vymáhať.

15.8. Ústavný súd v rozhodnutí z 29. októbra 2019 sp.zn. I. ÚS 428/2019 rovnako zaujal právny názor, že správca domu je oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom vychádzajúc zo znenia § 8b ods. 1 v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z. a to ako ich priamy zákonný zástupca. Uvedené platí aj vo vzťahu k udeleniu plnej moci správcovi domu v mene vlastníkov a na ich účet. V rozhodnutí uviedol: „Pretože je správca podľa § 8b ods. 1 zákona o vlastníctve bytov povinný vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet, jedná sa o priame zastúpenie, kde zástupca (v tomto prípade správca domu) uskutočňuje právne úkony (v tomto prípade dohodu o plnomocenstve) prejavujúc vlastnú vôľu (správca sám zvolil advokátsku kanceláriu) v mene zastúpeného (vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome) a na jeho účet (účinky zo zastúpenia vznikajú priamo zastúpeným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome).”

15.9. Najvyšší súd sa s týmito závermi, na ktorých spočívajú uvedené rozhodnutia, stotožňuje aj v preskúmvanej veci. Správca domu bol v čase podania žaloby v zmysle § 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom. Je preto potrebné ustáliť, či predmetná žaloba bola súdu podaná v súvislosti so správou domu. Žalobca sa v konaní voči žalovanej 3/ domáha vydania výťažku z dražby nehnuteľnosti pôvodne vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, z titulu prednostného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1992 Z.z., ktoré bolo zákonom zriadené na zabezpečenie pohľadávky vlastníkov bytov a nebytových priestorov - nedoplatky žalovaných 1/ a 2/ na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu v tomto dome a nedoplatky na fonde prevádzky, údržby a opráv (pohľadávka vzniknutá z právnych úkonov vlastníka bytu týkajúca sa bytu alebo nebytového priestoru v dome). Správca je povinný v zmysle § 6 ods. 2 písm. d/ zákona č. 182/1993 Z.z. vymáhať nedoplatky a tieto jeho úkony sa v zmysle zákona považujú za konanie pri správe domu. Keďže na zabezpečenie týchto nedoplatkov slúži zákonom zriadené záložné právo, nepochybne aj úkony súvisiace s realizáciou tohto akcesorického záväzku slúžia a vedú k vymáhaniu nedoplatkov vzniknutých pri správe domu. Preto aj všetky úkony s tým súvisiace vrátane uplatnenia nároku na vydanie výťažku z dražby, podania žaloby o neplatnosť dražby či žaloby o vydanie výťažku z dražby, sú konaním pri správe domu, kde správca je oprávnený konať za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom.

15.10. Správca domu bol v čase podania žaloby v zmysle § 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a zároveň bol ako ich priamy zákonný zástupca oprávnený zvoliť právneho zástupcu, ktorý bude vlastníkov zastupovať v ich mene v súdnom konaní, a udeliť mu plnú moc na zastupovanie. Pokiaľ teda žalobu podpísala advokátka JUDr. Johana Bertová na základe plnomocenstva udeleného správcovi domu, spĺňala žaloba všeobecné náležitosti podania v zmysle § 42 ods. 3 O.s.p. vrátane jej podpisu oprávnenou osobou. Podpis člena predstavenstva bytového družstva na žalobe tak bol nadbytočný a pre posúdenie náležitosti podania - podpisu nemá žiaden význam, a to ani keby bol v rozpore so spôsobom konania štatutárneho orgánu zapísaným v Obchodnom registri. K tomu dovolací súd už len dodáva, že plná moc udelená advokátke bola podpísaná predsedom a súčasne podpredsedom družstva, t.j. v súlade so spôsobom konania a podpisovania Bytového družstva Prešov zapísaného v Obchodnom registri v rozhodnom čase. Zároveň nedošlo k porušeniu ustanovení o zastúpení v zmysle § 24 O.s.p., pretože správca vystupoval v pozícii zákonného zástupcu sui generis a nie zástupcu zvoleného. Možnosť zákonného zástupcu zvoliť právneho zástupcu v mene zastúpeného v konaní pred súdom v rozsahu, v akom môže za zastúpeného konať, bola judikovaná už v stanovisku občianskoprávneho kolégia býv. Nejvyššieho soudu ČR zo dňa 9. októbra 1986 sp. zn. Cpj 227/88, uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk roč. 1987, pod č. 17.). Z týchto dôvodov boli neopodstatnené i námietky žalovanej 3/ vo vzťahu k neoprávnenosti subjektu - žalobcu podať návrh na zmenu strany sporu na

strane žalobcu podľa § 80 CSP.

16. Ďalšou námietskou, ktorou dovolateľka odôvodňovala existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 f/ CSP, bolo nedoručenie všetkých listinných dôkazov. Ani v prípade tejto námietky však dovolací súd nezistil jej opodstatnenosť.

16.1. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015). Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na konradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Konkrétnou normatívnou reflexiou princípu rovnosti zbraní je aj ustanovenie § 167 ods. 1 CSP, ktoré ukladá súdu povinnosť doručiť žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk.

16.2. Podľa obsahu spisu bola žaloba spolu s listinnými dôkazmi k nej priloženými žalovanej 3/ doručená na vyjadrenie na základe pokynu sudcu zo 6. septembra 2017 (viď č.l. 110). Z doručeny pripojenej k pokynu v spise vyplýva, že žalovaná prevzala dňa 27. septembra 2017 uznesenie súdu z 21. septembra 2017 č.k. 14C/212/2016 spolu s poučením, žalobou a jej prílohami a listinu z č.l. 114 (ďalšie podanie žalobcu). Či skutočne došlo k doručeniu všetkých listín pripojených k žalobe je možné usudzovať len podľa obsahu doručeny, ktorá je v zmysle ustanovenia § 111 ods. 1 CSP považovaná za verejnú listinu, v dôsledku čoho sa údaje v nej obsiahnuté považujú za pravdivé, ak nebol preukázaný opak. To znamená, že každý, kto namieta správnosť údajov na doručení, znáša bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, že tieto údaje sú nepravdivé (obdobne sp.zn. 5Cdo/65/2018). „Nestačí teda iba spochybnenie skutkových údajov obsiahnutých v listine, ale musí byť podaný jednoznačný plný dôkaz o tom, že tieto údaje nezodpovedajú skutočnosti a sú teda nepravdivé. Ak niekto popiera pravdivosť toho, čo sa vo verejnej listine osvedčuje alebo potvrdzuje, musí svoje tvrdenie preukázať, t. j. musí v tomto smere ponúknuť aj dôkazy, teda má dôkazné bremeno“. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016).

16.3. Žalovaná síce spochybňuje pravdivosť údajov na doručení, keď tvrdí, že neobdržala všetky prílohy k žalobe, ktoré sú súčasťou spisu, zároveň ale neponúkla žiaden dôkaz na preukázanie nepravdivosti údaje na doručení o obsahu zásielky súdu. Navyše na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 11. januára 2019 na str. 7/8 súd konštatoval, že listinné dôkazy (vymenované jednotlivo v zápisnici vrátane listu z 15. apríla 2016 namietané žalovanou 3/ ako nedoručené) boli stranám doručené a následne oboznámil strany aj s ďalšími listinnými dokladmi doloženými žalobcom dodatočne (pzn. ktorých nedoručenie namietala dovolateľka v bode 214 dovolania). Právny zástupca žalovanej 3/ potvrdil, že listinné dôkazy, okrem tých, ktoré boli oboznámené na tomto pojednávaní, im boli doručené. Pokiaľ ide o nedoručenie spisového materiálu Okresného súdu Prešov sp.zn. 10C/43/2016, tento nebol súčasťou dôkazných prostriedkov (viď bod 12. rozsudku súdu prvej inštancie) a platobný rozkaz vydaný v tomto konaní, z ktorého súdy v konaní vychádzali, bol žalovanej doručovaný súčasne so žalobou a prílohami.

17. Ďalšia námiетка žalovanej 3/ sa týkala nesplnenia povinnosti tvrdenia žalobcu, keď podľa jej názoru žalobca nevymedzil žiaden konkrétny nárok voči nej a žalovanú istinu riadne neidentifikoval (o aké platby išlo, za aké obdobie, aká bola ich splatnosť) a napriek tomu súdy žalobe vyhovel na podklade neexistujúceho skutkového a právneho stavu. Z tohto dôvodu boli rozhodnutia súdov pre ňu prekvapivými a nepredvídateľnými.

17.1. Z obsahu žaloby je celkom zrejmé, čoho sa žalobca voči žalovanej 3/ domáhal - vydania výťažku z dobrovoľnej dražby podľa § 151 ma ods. 8/ OZ z titulu porušenia prednostného zákonného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. Žalobca si v žalobe riadne splnil povinnosť tvrdenia, keď

uviedol, že jeho pohľadávka je prednostná, vznikla na základe zákonného ustanovenia, vzťahuje sa k existujúcej pohľadávke, pričom si ju riadne uplatnil v rámci výkonu dobrovoľnej dražby žalovanou 3/, ktorá však napriek tomu výťažok z dražby použila na úhradu vlastnej pohľadávky. Žalobca tiež uviedol, v akej výške svoj nárok uplatňuje a zdôvodnil solidaritu na strane žalovaných. Rovnako žaloba obsahuje aj riadnu identifikáciu zabezpečenej pohľadávky čo do výšky a titulu, ktorá vznikla nepĺnením povinnosti žalovaných 1/ a 2/ spojených s vlastníctvom bytu č. 19 za obdobie 2/2015 až 1/2016 (viď prvá strana žaloby na č.l. 2 spisu). Tieto skutkové a právne otázky vymedzené žalobou boli predmetom konania voči žalovanej 3/ a sudy nižších inšancií sa s nimi riadne a vecne správne vysporiadali. Treba zdôrazniť, že žalovaná 3/ mohla v konaní namietat' len pokiaľ išlo o otázky týkajúce sa samotnej dražby a poradia svojej pohľadávky, či pohľadávky žalobcu. Žalovaná 3/ však nebola účastníkom vzťahu, z ktorého vznikla zabezpečená pohľadávka žalobcu voči žalovaným 1/ a 2/ a preto ani nemohla namietat' tie otázky, ktoré sa týkali výlučne účastníkov tohto vzťahu. Zo žiadneho zákonného ustanovenia (či už OZ, alebo zákona o dobrovoľných dražbách) jej nevyplyva právo namietat' pravosť, či výšku zabezpečenej pohľadávky iného záložného veriteľa. Preto nemôže ani namietat', že žalobca si nesplnil povinnosť tvrdenia či dôkaznú povinnosť vo vzťahu k otázkam týkajúcim sa výlučne vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/.

18. Dovolateľka ďalej namietala porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP súdom prvej inšancie.

18.1. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 (najmä prednese žaloby a vyjadrenia k nej) súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

18.2. Najvyšší súd už uviedol, že cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je jeho cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020, 7Cdo/111/2020). Obdobné nazeranie na striktné nedodržanie postupu zo strany súdu spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné (podľa § 118 ods. 2 OSP), najvyšší súd vyjadril už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy, keď ho považoval len za tzv. inú vadu konania, ktorá sama osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ OSP (teraz § 420 písm. f/ CSP). Porušenie citovaného zákonného ustanovenia totiž žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod. (pozri uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/3/2016, 4Cdo/167/2012, 5Cdo/211/2013, 5Cdo/32/2017, 6Cdo/134/2010). Z judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) tiež vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci. Dovolateľka tak po rozhodnutí súdu prvej inšancie mala možnosť vyjadriť svoje stanovisko ku skutkovému i právnomu posúdeniu sporu súdom prvej inšancie prostredníctvom podaného odvolania (čo aj urobila) a uplatniť svoj vplyv na výsledok konania prostredníctvom iného procesného prostriedku (pozri R 39/1993).

19. Žalovaná 3/ v súvislosti s opomenutím postupu súdu prvej inšancie podľa ustanovenia § 181 ods. 2 CSP namietala aj prekvapivosť rozhodnutia súdu. Pod „prekvapivým rozhodnutím“ sa v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu rozumie rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inšancie (porovnaj 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inšancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inšancie, pričom účastník konania (teraz strana sporu) v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' (ne)správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5 Cdo 46/2011, 7 Cdo 102/2011, 2 Cdo 226/2011). Je teda celkom zrejmé, že prípadné porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP nemôže mať za

následok prekvapivé rozhodnutie v zmysle vyššie uvedeného. Keďže odvolací súd založil svoje rozhodnutie vo veci na rovnakých právnych záveroch (i z hľadiska aplikovaných zákonných ustanovení) ako súd prvej inštancie, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu nemohlo byť pre dovolateľku prekvapivé.

20. Otázka, či súd správne zistil a vyhodnotil skutkové okolnosti a aký záver z nich vyvodil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, predstavujú námietky voči skutkovým záverom súdu (konkrétne spôsobu vyhodnotenia dôkazov súdom), ktoré ale dovolací súd nie je oprávnený preskúmať, pretože v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd potvrdzujúci rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O taký prípad však v danej veci nešlo.

21. Napokon dovolateľka tvrdí, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (i súdu prvej inštancie) bolo nedostatočné, arbitrárne a vecne nesprávne. Obsah spisu však nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu žalovanej 3/.

21.1. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a odkázal naň (§ 387 ods. 2 CSP), rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd náležite zdôvodnil svoje potvrdzujúce rozhodnutie založené na právnom závere, že vlastníci bytov a nebytových priestorov mali postavenie prednostných záložných veriteľov plynúce z § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. v dôsledku čoho, nimi prihlásené pohľadávky v procese dražby mali byť uspokojené prednostne, t.j. pred pohľadávkou žalovanej 3/, z ktorého dôvodu bola žaloba opodstatnená. Zároveň sa odvolací súd zaoberal aj podstatnými odvolacími argumentami žalovanej 3/, keď odpovedal, že absencia postupu súdu podľa § 168 CSP nezakladá vadu procesného postupu súdu; žaloba má potrebné náležitosti vyplývajúce z jej obsahu; doručenie listinných príloh žaloby vyplýva z obsahu doručky do vlastných rúk žalovanej 3/; nedodržanie postupu podľa § 181 CSP nediskvalifikuje stranu sporu v realizácii jej procesných práv s odkazom na rozhodnutia ústavného a najvyššieho súdu; oprávnenie správcu na podanie žaloby vyplývalo z ustanovenia § 8b ods. 1 písm. e/ zákona č. 182/1992 Z.z.; terajší žalobca je v konaní aktívne vecne legitimovaný s poukazom na § 9 ods. 7 zákona č. 182/1992 Z.z. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ CSP.

22. Dovolací súd nezistil ani opodstatnenosť tvrdenia dovolateľky o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu odvolacím súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa odvolací súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ale nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu

príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje.

23. Pokiaľ dovolateľka chcela svojou dovolacou argumentáciou spochybniť správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, dovolací súd zdôrazňuje, že aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 1 Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

24. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná 3/ neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva.

25. Žalovaná 3/ súčasne v podanom dovolaní namieta aj nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ alternatívne písm. b/ CSP.

25.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25.2. Podľa § 422 ods. 1 písm. a/, ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

25.3. V danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP. V prejednávanej veci je predmetom dovolacieho konania pohľadávka vo výške 1.676,84 eur s príslušenstvom, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 23. júna 2016), je 4.050,- eur (por. § 1 písm. a/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 279/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2016). Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovanej 3/ v zmysle § 422 CSP vylúčená.

26. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovanej 3/, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

27. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.